

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 646/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Miladou Koukalovou, Špitálska 10, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 224/2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Miladou Koukalovou, Špitálska 10, Bratislava, ktorou namieta, že postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 224/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“) bolo

porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v časti, ktorou garantuje prerokovanie veci v jej prítomnosti a v časti garantujúcej možnosť vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom. Sťažovateľka kvalifikuje namietaný postup ako iný zásah orgánu verejnej moci (okresného súdu).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej bola účastníčkou napadnutého konania o zaplatenie sumy 233,59 € s príslušenstvom. Po neúspešnom doručovaní platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 19 C 224/2015 z 18. mája 2016 sťažovateľke na adresu jej trvalého pobytu (podľa údajov poštového doručovateľa uvedených na vrátenej zásielke táto ostala neprevzatá aj po uplynutí odbernej lehoty, prvý pokus o doručenie sa uskutočnil 1. júna 2015 a opakovaný pokus 2. júna 2015, pozn.) a po bezúspešnom vykonaní lustrácie v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, v registri Sociálnej poisťovne, v registri Zboru väzenskej a justičnej stráže a prešetrení jej pobytu na dopyt okresného súdu obvodným oddelením Policajného zboru Ružinov – východ, okresný súd uznesením č. k. 19 C 224/2015-50 z 30. septembra 2015 zrušil platobný rozkaz v plnom rozsahu z dôvodu, že sa ho nepodarilo doručiť sťažovateľke do vlastných rúk.

Následne okresný súd uznesením č. k. 19 C 224/2015-51 z 30. septembra 2015 ustanovil sťažovateľke (žalovanej) za opatrovníka pre toto konanie tajomníčku okresného súdu podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku s odôvodnením, že „Z obsahu spisu súd zistil, že odporca v mieste trvalého pobytu nepreberá súdne zásielky, v mieste trvalého bydliska sa nezdržiava, nesplnil svoju ohlasovaciu povinnosť, jeho terajší pobyt nie je známy.“. V ďalšom konaní okresný súd konal a doručoval zásielky adresované sťažovateľke výlučne ustanovenej opatrovníčke. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 19 C 224/2015 z 10. novembra 2015 tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi istinu v sume 233,59 € s poplatkom z omeškania a trovy právneho zastúpenia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 9. decembra 2015.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že jej „Dňa 02. 11. 2016... ako povinnej, prostredníctvom jej zamestnávateľa, osobne doručené upovedomenie o začatí exekúcie zo dňa 03. 03. 2016, č. k. EX 26/2016, v ktorom jej bola... uložená povinnosť zaplatiť pohľadávku vo výške 233,59 EUR s príslušenstvom oprávnenému... a to na základe vykonateľného exekučného titulu, Rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 10. 11. 2015, č. k. 19 C/224/2015-60...

Doručením upovedomenia o začatí exekúcie zo dňa 03. 03. 2016. č. k. EX 26/2016. sa sťažovateľka po prvýkrát dozvedela o existencii konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II. č. k. 19 C 224/2015, ktoré bolo ukončené Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 10. 11. 2015, právoplatným dňa 09. 12. 2015 a vykonateľným dňa 13. 12. 2015.

Uplatňovaný nárok na úhradu poistného zo strany [REDAKOVANÉ] je absolútne neoprávnený.

Z uvedeného vyplýva, že vymáhanie pohľadávok Perspektíva družstevnej zdravotnej poisťovne voči sťažovateľke je neprípustné nakoľko

- sťažovateľka obdržala v roku 1999 vyjadrenie pracovníka, že Perspektíva družstevná zdravotná poisťovňa voči nej neeviduje žiadne nedoplatky.

- sťažovateľka bola v období od 01. 10. 1997 do 30. 06. 1999 sústavne v trvalom pracovnom pomere, pričom povinnosť odvádzať za ňu poistné mal zamestnávateľ,

- [REDAKOVANÉ] ani [REDAKOVANÉ] žiadne nedoplatky na poistnom zamestnávateľa sťažovateľky neevidujú.

Súd vykonal dňa 04. 05. 2015 lustráciu v [REDAKOVANÉ] Z odpovede je zrejmé, že sťažovateľka je od roku 2003 sústavne v trvalom pracovnom pomere u zamestnávateľa [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ]

Súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Ružinov o prešetrenie pobytu sťažovateľky, pričom podľa zaslanej písomnej odpovede, sťažovateľka nebola na adrese trvalého pobytu ani pri opakovaných pokusoch zastihnutá.

Súd vykonal lustráciu v ZVJS s odpoveďou, že hľadaná osoba sa nenachádza v evidencii ZVJS.

Opakované doručovanie na adresu trvalého bydliska sťažovateľky súd nevykonal. Súd rovnako nevykonal doručovanie na pracovisko sťažovateľky.

Na základe vyššie uvedeného namieta sťažovateľka postup súdu v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II. č. k. 19 C/224/2015, nakoľko sťažovateľke bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko

- súd napriek vykonanej lustrácii sa nepokúsil doručiť písomnosť sťažovateľke na pracovisku,

- vykonal iba jedno doručovanie v mieste trvalého bydliska sťažovateľky, ktoré bolo neúspešné, všetky ďalšie písomnosti, vrátane Rozsudku, doručoval už výlučne ustanovenému opatrovníkovi.

Napriek skutočnosti, že sťažovateľka žije v [REDAKOVANÉ] na mieste svojho trvalého bydliska pravidelne vyberá poštovú schránku a pravidelne sú jej doručované aj oznámenia o uložení doručovaných zásielok na pošte.

Sťažovateľka má za to, ak by súd vykonal opakované doručenie, alebo by využil doručenie písomnosti na pracovisku tak, ako učinil exekútor pri doručovaní upovedomenia o začatí exekúcie, mohla by v súdnom konaní brániť svoje práva.

Markantné je to najmä z dôvodu, že [REDAKOVANÉ] sa návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhal absolútne neoprávneného nároku na úhradu poistného v období, keď za povinnú hradil poistné zamestnávateľ... [REDAKOVANÉ] si uplatnil nárok na úhradu poistného splatného v období rokov 1997 až 1999, a to žalobou v roku 2015. Sťažovateľka nemala možnosť sa v súdnom konaní adekvátne brániť a uplatniť námietku premlčania.

Sťažovateľka tvrdí, že bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci v jej prítomnosti s možnosťou vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, upraveného v článku 48 ods. 2 Ústavy, pričom k jeho porušeniu prišlo iným zásahom orgánu verejnej moci a to postupom Okresného súdu Bratislava II.

Ustanovenie opatrovníka bez toho, aby boli splnené podmienky určené v § 29 ods. 2 O. s. p. a následné konanie súdu už len s ustanoveným opatrovníkom, viedlo k odňatiu možnosti sťažovateľky konať pred súdom a realizovať jej patriace procesné práva účastníka konania (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Táto procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí byť rozhodnutie v takomto konaní pri použití opravných prostriedkov vždy zrušené, pretože

rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Sťažovateľke však iným zásahom orgánu verejnej moci, t. j. postupom súdu v konaní bola odňatá možnosť uplatniť riadne i mimoriadne opravné prostriedky.

Sťažovateľka považuje za potrebné tiež uviesť, že určenie zamestnanca súdu za opatrovníka účastníka konania zákon (§ 29 ods. 2 O. s. p.) síce výslovne nevyklučuje, napriek tomu sa tento procesný postup prieči účelu, ktorý je sledovaný uvedeným zákonným ustanovením. Opatrovník má totiž v konaní hájiť práva a oprávnené záujmy účastníka, ktorého zastupuje. Pokiaľ má za účastníka konania konať zamestnanec súdu, ktorý vec prejednáva a rozhoduje, nemožno objektívne očakávať, že bude dostatočne razantne hájiť práva zastúpeného tak, ako sa od opatrovníka požaduje. Opatrovník v tomto prípade neuplatnil úplne zjavnú námietku premlčania uplatňovaného nároku.“.

Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci v jej prítomnosti, s možnosťou vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, upravené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené iným zásahom orgánu verejnej moci, t. j. postupom Okresného súdu Bratislava U v konaní vedenom pod spis. zn. 19 C 224/2015, a to ustanovením opatrovníka bez toho, aby boli splnené podmienky určené v § 29 ods. 2 O. s. p. a následné konanie súdu už len s ustanoveným opatrovníkom, čo viedlo k odňatiu možnosti sťažovateľky konať pred súdom a realizovať jej patriace procesné práva účastníka konania (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Ústavný súd ruší iný zásah orgánu verejnej moci, t.j. postup Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod spis. zn. 19 C 224/2015, a to ustanovenie opatrovníka a následné konanie súdu už len s ustanoveným opatrovníkom a vec vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľka si zároveň uplatňuje náhradu trov konania v rozsahu procesných úkonov, ako aj ďalších nákladov spojených s uplatňovaním ochrany jej základného práva na Ústavnom súde Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať

sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Z časti I tohto uznesenia vyplýva, že sťažovateľka sa uchádza o ústavnú ochranu svojich práv sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v právnej veci, ktorej predmetom je preskúmanie ústavnoprávnej konformity postupu okresného súdu v spore o zaplatenie sumy 233,59 € s príslušenstvom. Z tohto hľadiska ide nepochybne o právnu vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 422 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov, z ktorého ustanovení vyplýva neprípustnosť dovolania, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje zákonom ustanovený násobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada (obdobné ustanovenie obsahoval aj Občiansky súdny poriadok v prvej vete § 238 ods. 5, podľa ktorého dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy). Za okolností, keď Civilný sporový poriadok (obdobne ako predtým Občiansky súdny poriadok) vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, je proti logike pripustiť, aby porovnateľná vec bola predmetom ústavného prieskumu (m. m. IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015). Uvedené skutočnosti už sami osebe zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenej.

Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takýchto veciach prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré by mohli mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv (m. m. IV. ÚS 358/08), resp. v prípadoch, ak pôjde o takú intenzitu neprípustného zásahu, ktorá kolide s podstatou a zmyslom základných

práv a slobôd (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1996/13, bod 27).

K extrémnemu vybočeniu zo štandardov riadneho súdneho konania, resp. takému intenzívnemu zásahu do ústavou garantovaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý by kolidoval s jeho podstatou a zmyslom v napádanom postupe okresného súdu pri doručovaní a následnom zisťovaní pobytu sťažovateľky, podľa názoru ústavného súdu zjavne nedošlo. Okresný súd postupoval v súlade s procesnou úpravou doručovania a štandardným postupom zisťoval pobyt sťažovateľky jemu dostupnými prostriedkami, a to aj za súčinnosti orgánov polície. Navyše sťažovateľka znáša procesnú zodpovednosť za nepreberanie poštových zásielok na adrese trvalého pobytu, keďže si nesplnila oznamovaciu povinnosť vo vzťahu k prechodnému pobytu, ktorý je odlišný od adresy jej trvalého pobytu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2017